

Een kansrijke uitdaging voor de agro en foodsector

De problematiek rondom dierziekten (zoönosen) neemt toe. Neem Q-koorts, besmetting met de MRSA-bacterie en recent de door bacteriën aangemaakte ESBL-enzymen die bepaalde antibioticagroepen onwerkzaam maken. De dierhoudende en vleesproducerende regio Noordoost-Brabant ligt in het brandpunt van deze ontwikkeling. Volop kansen dus voor de sector om stappen te nemen. Eén daarvan is het ketenproject Antibioticareductie.

Krachtige bundeling van kennis in de keten heeft al eerder gewerkt, namelijk in het onderzoek naar MRSA door de Fhealinc-partners HAS Den Bosch, AVANS Hogescholen, Jeroen Bosch Ziekenhuis en ZLTO in samenwerking met Nutreco Masterlab. Daarom ook heeft Fhealinc een Zoönose Innovatie Cluster (ZIC) opgericht, dat deze pilot begeleidt. Begin juni heeft de 5-Sterrenregio in Den Bosch een expertmeeting gehouden om innovaties te stimuleren die verband houden met dit knelpunt. Hier zijn diverse kansen gesignaleerd, onder andere voor nieuwe methoden om snel dierziekten te detecteren en, voor hygiënemaatregelen die de ziektedruk verlagen.

Meer emotie dan ratio

Alle betrokkenen zijn het over één ding eens: de veehouderij heeft een belangrijk aandeel in het vraagstuk rond antibiotica en vleesproductie, maar de hele keten kan baat hebben bij een oplossing. Naast de veehouders dus ook dierenartsen, voerleveranciers, adviseurs, slachterijen, groothandel en retail. Voor de pilot gaan drie regionale

varkensboeren samen met een dierenartsenpraktijk en veevoerproducent Franssen Gerrits in Erp samen het gebruik van antibiotica terugdringen. Algemeen directeur Huub Franssen ziet als grootste hindernis de vele misverstanden rond dit onderwerp. 'De emotie is groter dan de ratio. Zo blijft het beeld hardnekkig dat er diermedicijnen in vlees zitten en dat de mens daardoor resistent wordt voor humane antibiotica. Dit is niet waar. Een ander misverstand is dat onze industrie belang heeft bij het toevoegen van medicijnen aan het voer. Het tegendeel is waar. Alles gebeurt op recept, het zogenaamde attest van de dierenarts. Het kost ons geld om de hieraan verbonden strenge voorschriften te volgen. Wij hebben er dus zelfs baat bij wanneer dit minder vaak hoeft te gebeuren.'

Economische afweging

Volgens Huub Franssen is de hoeveelheid antibiotica in diervoeders al teruggedrongen. 'Tot 1 januari 2006 werd standaard een percentage toegevoegd vanuit een algemene overtuiging dat dit goed was voor de gezondheid van de dieren. Sinds het wettelijk verbod gebruiken we een soort homeopathische supplementen, gebaseerd op natuurlijke ingrediënten zoals kruidenmengsels.

Daarvan is aangetoond dat ze een zelfde effect kunnen hebben. Wanneer een boer toch ziekte in de stal krijgt, schakelt hij de dierenarts in voor een attest. Als door ziekte de groei achterblijft, brengt het slachtvarken uiteindelijk minder kilo's aan de haak en dat is voor de boer van bedrijfseconomisch belang. De afnemers, met name de supermarkten, bepalen de kiloprijs en deze zit al gevaarlijk dicht op de kostprijs. Dat zet de boer onder druk. Hij wil op zeker spelen.'

Kruisbestuiving

'Met de boeren in deze pilot gaan we leren anders te denken. Met lef om meer risico te nemen door minder tot geen antibiotica onder het varkensvoer te mengen in geval van ziekte. Dan leren we hoe deze reductie de opbrengsten beïnvloedt. We weten al dat het met minder kan, maar niet exact. Samen met de onderzoekspartners kunnen we ook kijken naar alternatieven, bijvoorbeeld in aanpassing van fokprogramma's. Voortgangrapportages gaan transparante informatie opleveren voor andere veehouders, andere dierenartsen, de overheid en de consument. Den Haag moet zien dat de sector het probleem zelf oppakt, als een uitdaging met marktkansen voor de agro en foodsector.'

Huub Franssen